

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף ק

מים על גבי מים זוהי הנחתם, ואם נטל מקצת מים והוציאם זה נחשב שהוא עשה עקירה. אגוז על גבי מים לא נחשב כמונח עליהם. רבא מסתפק מה הדין כשאגוז מונח בכלי והכלי צף על המים, האם אנו הולכים אחר האגוז והרי הוא מונח בכלי, או שאנו הולכים אחר הכלי והרי הוא לא נח. תיקו.

שמן של תרומה שצף על גבי יין, ונגע טבול יום (= טמא שטבל ועדיין לא העריב שמשו, ופוסל את התרומה במגעו) בשמן, לדעת חכמים השמן והיין לא נחשבים כמחברים והטבול יום שנגע בשמן פסל רק את השמן, ולדעת ר"י בן נורי שניהם נחשבים כמחברים ופסל הטבול יום את שניהם. ובמחלוקתם לגבי תרומה מחלוקתם לגבי שבת - לדעת חכמים השמן והיין לא נחשבים כמחברים, והעוקר את השמן לא עקר אותו מעל גבי הקרקע ואין עקירתו נחשבת כעקירה, ולדעת ר"י בן נורי שניהם נחשבים כמחברים, והעוקר את השמן כאילו עקרו מעל גבי הקרקע ועקירתו נחשבת כעקירה.

אמר אביי: בור הנמצא ברה"ר עמוק י' טפחים ורחב שמונה טפחים, וחילק אותו לשנים עם מחצלת, פטור, כיון שעבשיו אין בכל חלק ד' טפחים (= שאף עובי המחצלת ממעט את השטח). נמצא שלאביי פשוט שמחצלת מבטלת מחיצה (=מבטלת את דין רה"י של הבור), וכל שכן שחוליה מבטלת את מחיצת הבור (= ספקו של רבי יוחנן לעיל), שהרי הוא מבטלה בבור. ולרבי יוחנן שהסתפק לעיל האם חוליה מבטלת את מחיצת הבור, כל שכן שמחצלת לא מבטלת את מחיצת הבור, שהרי הוא לא מבטלה בבור.

בור מלא מים הנמצא ברה"ר עמוק י' טפחים ורחב ד' טפחים, הזורק לתוכו דבר השוקע כגון אבן חייב, משום שהמים לא מבטלים את מחיצת הבור. ואם היה מלא בפירות, הזורק לתוכו פטור, משום שבטלו מחיצותיו וכאילו הוא מלא בעפר.

הזורק מאיסרטיא (= רה"ר) לים פטור, לפי שהים הוא כרמלית. ר"ש אומר - אם יש בתוך הים בור עמוק י' ורחב ד' זרק לתוכו חייב, לפי שיש לו דין רה"י.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

משנה וגמרא: הזרק חפץ ברה"ר למרחק של ד' אמות ופגע בכותל, אם זרקו למעלה מ' טפחים פטור, משום שלמעלה מ' הוא 'מקום פטור'. ואם זרקו למטה מ' טפחים והוא נדבק על קיר הכותל, כגון שזרק דבילה שמנה, חייב.

כותל גבוה י' טפחים הנמצא ברה"ר ויש בו חור, אם יש בחור ד' על ד' טפחים דינו כרה"י, ואם אין בו ד' טפחים בזה נחלקו ר"מ וחכמים האם אומרים 'חוקקין להשלים' ורואים את החור כאילו יש בו ד' טפחים.

חוקקין להשלים: נחלקו רבי מאיר ורבנן לגבי שיעור חלל הפתח הראוי למזוזה. לדעת רבי מאיר גם אם אין בחלל הפתח שיעור הראוי למזוזה, למרות זאת אם יש בכותל הפתח עובי הראוי לחקוק בו ולהשלים את הפתח לשיעור, אנו מחשיבים את הכותל כאילו הוא חקוק בשיעור הראוי למזוזה, והפתח חייב במזוזה. וכן לגבי החור הנ"ל, לדעת ר"מ אם יש בכותל עובי הראוי לחקוק בו אנו מחשיבים אותו כאילו יש בחור ד' טפחים.

תל המתלקט: מדרון שמגביה י' טפחים בתוך שטח של ד' אמות, דינו כרה"י במקום גובהו.

מבוי ששוא לתוכו, כלומר שקרקע המבוי גבוהה מקרקע רה"ר, ועשו שיפוע מפתח המבוי לרה"ר. **או שהיה שוא לרה"ר,** כלומר שקרקע רה"ר גבוהה מקרקע המבוי, ובכניסת המבוי מן הפתח ולפנים למשך אמה עדיין הקרקע גבוהה כקרקע רה"ר, ואח"כ יש מדרון ושיפוע לקרקע המבוי. במבוי זה מותר לטלטל ללא לחי או קורה, משום שהשיפוע שבפתח המבוי נחשב מחיצה.

משנה: זרק ברה"ר לתוך ד' אמות והחפץ התגלגל חוץ לד' אמות פטור, לפי שלא התכוון לכך. זרק חוץ לד' אמות ולפני שהוא נח הרוח גילגלה אותו לתוך ד' אמות, חייב (מבואר בגמרא).

גמרא: בסיפא של המשנה מדובר שהוא נח קצת באויר או עמד קצת על גבי משהו פחות מג' טפחים מהקרקע, ואח"כ התגלגל חזרה לתוך ד' אמות.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

אמר רבא: כפי שלמדנו לעיל - רבנן לא סוברים שקלוטה כמי שהונחה, והם סוברים כך אף אם זרק פחות מג' טפחים מהקרקע. אבל אם זרק פחות מג' טפחים מהקרקע והוא נח על גבי משהו, הוא נחשב כמונח. (הנפקא מינה היא כאשר זרק ד' אמות בשוגג, וכשהחפץ הגיע ג' טפחים סמוך לקרקע הוא נזכר ששבת היום, לדעת רבנן הוא פטור מחטאת כיון שכשהחפץ נח על הארץ הוא כבר לא היה שוגג, ואם הם היו סוברים שפחות מג' טפחים החפץ כבר נחשב כמונח הוא היה חייב חטאת, שהרי אז הוא הוא היה עדיין שוגג).

משנה: ים דינו ככרמלית. רקק מים (= אמת המים, וראה רש"י) הנמצא ברה"ר ואינו עמוק י' טפחים, דינו כרה"ר.

גמרא: 'ההוא מרבנן' מבאר שהמשנה כתבה פעמיים את דין 'הילוך' (= רקק מים ורשות הרבים **מהלכת** בו), ללמדנו שהילוך ע"י הדחק נחשב כהילוך, ולכן הרקק דינו כרה"ר, אבל תשמיש ע"י הדחק לא נחשב לתשמיש (כגון גומא עמוקה ט' טפחים הנמצאת ברה"ר אין דינה כרה"ר).

רבא מבאר שהמשנה כתבה פעמיים את דין 'רקק' ללמדנו שבין בימות החמה ובין בימות הגשמים דין הרקק כרה"ר. (= בימות החמה מצוי שאנשים נכנסים לרקק להתקרר, אבל לא בימות הגשמים. בימות הגשמים אנשים לא חוששים להיכנס לרקק כיון שממילא בגדיהם מטונפים מהבוץ שבדרכים, אבל לא בימות החמה). אב"י מבאר - ללמדנו שאף רקק הרחב יותר מד' אמות עוברים בתוכו ודינו כרה"ר. רב אשי מבאר - ללמדנו שאף רקק שאינו רחב ד' טפחים יש אנשים שלא מדלגים מעליו אלא עוברים בתוכו, ודינו כרה"ר. ורב אשי לשיטתו - שהזורק על 'גודא דגמלא' חייב, כלומר הזורק חפץ על לוח עץ המונח על רוחב הגשר והוא מרוחק משאר הלוחות שבגשר, אף שיש אנשים שמדלגים עליו, בכל זאת חייב כיון שיש אנשים שהולכים עליו.

משנה: ספינה דינה כרה"י, ים דינו ככרמלית. ספינות הקשורות זו לזו מותר לטלטל ביניהם אם עשו עירוב חצירות.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

גמרא: המפליג בספינה בים ורוצה למלא מים מהים לספינה, לדעת רב הונא עושה זיז כל שהוא להיכר בלבד וממלא, כיון שלדעתו קרקע הים הוא כרמלית, ונמצא שהספינה נמצאת במקום פטור שהרי היא נמצאת מעל י' טפחים מקרקעית הים.

לדעת רב חסדא ורבה בר הונא עושה מחיצות קטנות שיש ביניהם חלל של ד' על ד' טפחים, ותולה אותן מעל המים וממלא דרכן, ואנו רואים כאילו המחיצות מגיעות עד המים, כיון שלדעתו פני המים הם כרמלית.

מורשא: ראש הספינה שהולך בשיפוע עד שהוא גבוה מהמים, וחלק זה של הספינה יכול לשוט גם במקום שהמים לא עמוקים י' טפחים.

